DOVREFJELL NASJONALPARK-STYRE

Særutskrift – samlet saksframstilling

Arkivsaksnr: 2014/8376-6
Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt
Dato: 17.03.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	33/2015	26.03.2015

Høring av "Småkraftpakke Rauma-Nesset", seks vanninntak nær Eikesdalsvatnet landskapsvernområde og Sandgrov-botn-Mardalsbotn biotopvernområde

Vedlegg:

1 Høring - Bygging av 12 småkraftverk i Rauma og Nesset
2 Planendring av Tverrberget kraftverk i Rauma kommune på høring - flytting av inntak utenfor verneområde

Andre dokumenter i saken

3. Interaktivt kart - http://bit.ly/DNPS-småkr-Rau-Nes
4. Sak 11/2015 i nasjonalparkstyret 5.1.2015 - http://bit.ly/DNPS-11_15
5. Naturmangfoldloven – NML (kap. II om bærekraft og V områdevern) - http://bit.ly/NML
6. Forskrift for Sandgrovbotn-Mardalsbotn BVO - http://bit.ly/Forskr-Sandgrov
7. Forskrift for Eikesdalsvatnet LVO – http:// http://bit.ly/Forskr-Eikesdv
8. Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - http://bit.ly/FVP-DF
9. Rundskriv om forvaltning av verneområder - http://bit.ly/vernerundskriv
10. Detaljer om prosjektene finnes på http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Konsesjonssaker/Vannkraft/ - velg fylke og eventuelt kommune, klikk aktuelt prosjektnavn.

Forvalters innstilling

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre vil påpeke at inntakene for Kvidalselva KRV, Morgådalsåa KRV, Loftdalselva KRV samt Høgseterelva og Rabbelva KRV (inntak Rabbelva) ligger så nær grensen for verneområdene at spesielle hensyn her er påkrevet. Dersom det gis konsesjon for disse, ber nasjonalparkstyret NVE pålegge utbygger å bekoste tilleggsmerking av verneområdegrensene ved inntaksstedene, og stille krav om fysisk merking av verneområdet ved anleggsstedene som forbudt område i anleggsperiodene.
2. Nasjonalparkstyret vil påpeke at Kvidalselva KRV kun kan få konsesjon dersom inntaket plasseres utenfor Eikesdalsvatnet landskapsvernområde.

3. Nasjonalparkstyret har ikke krav til spesielle krav som bør stilles med hensyn til naturmangfoldloven § 49, utover at nærheten til verneområdene tilsier stor vekt på å minimalisere inngrep og god istandsetting etter eventuell anleggsperiode.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 26.03.2015

Behandling i møtet

Torhild Melheim Strand foreslo:
Punkt 2 utgår. Punkt 3 i innstillingen blir punkt 2.

Vedtak

Som innstillingen, med forslag fra Torhild Melheim Strand.

- Enstemmig vedtatt. Vedtaket blir da slik:

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre vil påpeke at inntakene for Kvidalselva KRV, Morgådalsåa KRV, Loftdalselva KRV samt Høgseterelva og Rabbelva KRV (inntak Rabbelva) ligger så nær grensen for verneområdene at spesielle hensyn her er påkrevet. Dersom det gis konsesjon for disse, ber nasjonalparkstyret NVE pålegge utbygger å bekoste tilleggsmerking av verneområdegrensene ved inntaksstedene, og stille krav om fysisk merking av verneområdet ved anleggsstedene som forbudt område i anleggsperiodene.
2. Nasjonalparkstyret har ikke krav til spesielle krav som bør stilles med hensyn til naturmangfoldloven § 49, utover at nærheten til verneområdene tilsier stor vekt på å minimalisere inngrep og god istandsetting etter eventuell anleggsperiode.

Saksopplysninger

NVE har sendt 12 søknader om konsesjon for utbygging av småkraftverk i Rauma og Nesset på høring – «småkraftpakke Rauma-Nesset». Poenget med samlet høring er å se sakene i sammenheng. Fem av de omsøkte prosjektene har i følge søknadene i alt seks vanninntak i nærheten av, til dels helt inntil, grensene for Eikesdalsvatnet LVO eller Sandgrovbotn-Mardalsbotn BVO.

Kartene i søknadene har varierende detaljeringsgrad og det er ikke oppgitt koordinater for inntakene. Imidlertid er kotehøyde for plassering oppgitt, jeg har brukt dette for å plassere inntakene på kart. Imidlertid ligger noen av inntakene der det kun er 20-meters kotegrunnlag, da blir det vanskelig å plassere nøyaktig. De aktuelle prosjektene er oppsummert i følgende tabell:

Prosjekt	Inntak	Inntak moh	Kommune	Område	Avstand til VO-grense	Aktuelt VO
Kvidalselva KRV	Kvidalselva	308	Nesset	Kanndalen	***Innenfor*** ca. 10 m	Eikesdalsvatnet LVO
Morgådalsåa KRV	Morgådalsåa	445	Rauma	Grøvdalen	ca. 70 m	Sandgrovbotn-Mardalsbotn BVO
Loftdalselva KRV	Loftdalselva	415	Rauma	Grøvdalen	ca. 30 m	Sandgrovbotn-Mardalsbotn BVO
Høgseterelva og Rabbelva KRV	Høgseterelva Rabbelva	555 415	Rauma	Grøvdalen	> 1, 4 km ca. 30 m	Eikesdalsvatnet LVO
Tverrberget KRV	Glutra	675	Rauma	Dalsbygda	Ca. 340 m	Sandgrovbotn-Mardalsbotn BVO

Dette kan om ønskelig studeres i detalj på det interaktive kartet – se dokument 3, man kan zoome inn på objektene, oversiktskart på neste side.

Som det framgår i tabellen er inntakene i Kvidalselva, Morgådalsåa, Loftdalselva og Rabbelva plassert nærmere vernegrensene enn 100 m. Tverrberget kraftverk (vedlegg 2) er en revisjon av prosjektet med inntak i Glutra og Saufonngrova inne i biotopvern-området som nasjonalparkstyret avslo i sak 11-2015 5.1. i år.

Når det gjelder **Kvidalselva**, angis det at inntaket skal plasseres på kote 308. Her er 305-koten 5,5 m utenfor vernegrensen, mens 310-koten går 30 meter inne i VO. Det er da åpenbart at inntak på kote 308 er innenfor vernegrensen.

I Møre og Romsdal er vernegrensene markert med grensemerker i knekkpunktene, disse er koordinatfestet, grensene er således endelig fastlagt med i alle fall desimeter-nøyaktighet. Vernegrensene er juridisk gyldige grenser med konsekvenser for tillatt arealbruk. Det er nasjonalparkstyret som er ansvarlig for nødvendig grensemerking og vedlikehold av merkingen av verneområdene, etter at Fylkesmannen har besørget første-gangsmerking gjennom grensegang utført av jordskifteverket.

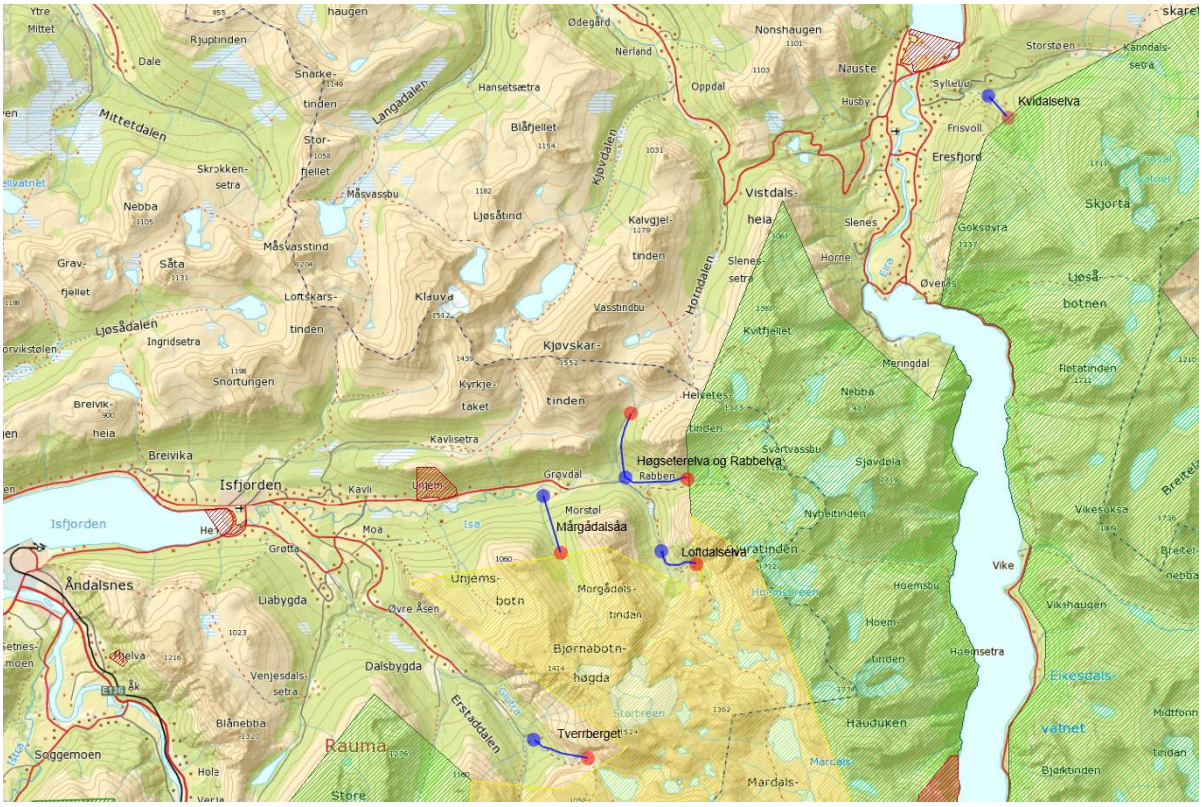

Høringen skjer på en tid av året da befaring er vanskelig. Det blir imidlertid befaring til sommeren, og anledning med å komme med tilleggsmerknader etter denne.

Hjemmelsgrunnlag

Forskrift – verneformål|.

Tiltakene skal i utgangspunktet være plassert utenfor verneområdene, og forskriftene er derfor ikke relevante, med mulig unntak for verneformålene ved vurdering etter naturmangfoldloven § 49:

Formålet med vern av Eikesdalsvatnet landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med innslag av kulturlandskap, planteliv og dyreliv, kul-

turminner etter fangst, jordbruk og beitebruk samt variasjonen i naturen, fra høyfjell med villrein til rike løvskoglier langs Eikesdalsvatnet samt geologiske forekomster og landskapsformer.

Formålet med vern av Sandgrovbotn-Mardalsbotn landskapsvernområde er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i Snøhettastammen.

Forvaltningsplan

Denne drøfter ikke tiltak utenfor verneområdenes grenser, i og med at naturmangfoldloven ikke var vedtatt da den ble skrevet. Den da gjeldende naturvernloven hadde ikke noen bestemmelse tilsvarende naturmangfoldloven § 49.

Naturmangfoldloven

Lovens § 49 fastslår at *«Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter § 6.»*

Av § 6 framgår at *«Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.»*

Vurdering

Det er to forhold som etter min mening er relevante her: 1) Risiko for inngrep inne i verneområdene for inntak som er lagt svært nær opp til grensene, og 2) om inngrepene kan ha effekter for verneverdiene i verneområdene de eventuelt kommer inntil, jf. naturmangfoldloven § 49. Nasjonalparkstyret som forvaltningsmyndighet har kompetanse til å påpeke hvilke hensyn som eventuelt bør tas etter § 49. Det blir NVE som så skal fastsette gjennom eventuelle konsesjonsvilkår og godkjenning av detaljplaner om og hvordan slike hensyn skal tas.

1) Risiko for utilsiktede inngrep inne i verneområdene

Flere av bekkeinntakene er planlagt svært nær grensene for verneområdene. Verneområdegrensene er ikke merket der de krysser vassdragene som skal bygges ut. Med kun knekkpunktmarkering på omkringliggende fjelltopper, er det vanskelig å fastslå nøyaktig hvor grensene krysser vassdraget uten å måle inn grensepunkt. Om ikke dette gjøres før en eventuell utbygging, er det en risiko for at man utilsiktet gjør inngrep inne i verneområdene ved manøvrering av anleggsmaskiner eller endelig plassering av inntaket.
For de inntakene som ligger nærmere verneområdene enn 100 meter, finner jeg det rimelig å be NVE stille krav om at det skal måles inn og markeres med grensemerke et grensepunkt nær vassdraget, og at verneområdet i anleggsperioden markeres som forbudt område. I og med at merkingen forårsakes av utbyggingen, bør den i tilfelle bekostes av utbygger.
Dette gjelder Kvidalselva KRV, Morgådalsåa KRV, Loftdalselva KRV og Høgseterelva og Rabbelva KRV – inntak Rabbelva.

Når det gjelder **Kvidalselva** er forholdet at angitt inntakspunkt ligger innenfor verneområdegrensen, dersom oppgitt kotehøyde 308 er korrekt. Her foreligger da tre alternativer:

1) Inntaket flyttes ut av verneområdet, minst ned til kote 303.
2) Utbygger søker dispensasjon fra verneforskriften, og får dette.
3) Utbygger søker om justering av grensen.

Det skal legges til at kart over nedbørfeltet i søknaden viser inntak rett utenfor verneområdet og tilsynelatende litt lenger ned enn kote 308. Jeg mistenker at søker rett og slett kan ha bommet med 5 m på høydeangivelsen og at inntaket **er** planlagt utafor LVO.
Myndighet for 2) er nasjonalparkstyret, for 3) er det Miljødirektoratet som kan gjøre en mindre vesentlig endring av grensen. Utfallet av eventuell søknad kan ikke forskutteres i denne høringsmerknaden.

2) Effekter for verneformålet (§ 49)

For at naturmangfoldloven § 49 skal komme til anvendelse, må det dreie seg om vesentlige effekter for verneformålet.

Ut fra dette kan man si at for biotopvernområdet, som er opprettet for å ivareta villreinen, er det ikke grunnlag for å be om spesielle hensyn begrunnet i denne §. Det er åpenbart at bekkeinntakene nede i skogen ikke har betydning for villreinens bruk av områdene.

Kvidalselva KRV og inntaket i Rabbelva (Høgseterelva og Rabbelva KRV) ligger nær opp til Eikesdalsvatnet landskapsvernområde. Inngrepene blir neppe særlig synlige fra standpunkter inne i verneområdene, annet enn umiddelbart innenfor inntakene og de kan ikke sies å ha vesentlig effekt på landskapsbildet inne i verneområdet. For verneformålet villrein kan man også se bort fra effekter, jf. forrige avsnitt. Det synes å være små effekter for kulturlandskap i verneområdet, selv om det ligger en seter med hus fra 1800-tallet på Forhaugstølen 150 m NØ for inntaket i Kvidalselva. Terrenget her vil så vidt jeg kan vurdere kartet hindre direkte sikt, dette kan klarlegges ved befaring. For Rabbelva foreligger ingen spesielle forhold så langt det er kjent.

Utover at nærheten til verneområdene tilsier at en er nøye med å gjøre inngrepene mest mulig skånsomt og å ha god istandsetting etter anleggsperioden, virker det ikke som aktuelt å be om spesielle hensyn knyttet til naturmangfoldloven § 49.

Rett utskrift,
Hjerkinn 28.03.2015

Uten underskrift, digitalt dokumentert godkjent
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter